مارتب حکم رد ددیگاه شهید صدر

- مارتب حکم رد ددیگاه شهید صدر
- ۱.تاکالم
- ۲.ادارهٔ
- ۳. انشاء

مراتب حکم در دیدگاه شهید صدر

شهید صدر در «حلقات الاصول» وقتی مراحل حکم را می‌گوید[2]، می‌گوید:[1]

---

[1] استفاده شده از بخشی از مطالب موجود در مقاله«اعتباریات» و مطالبی که با عنوان«تبیین اعتباریات با تکیه بر نظام اغراض و قیم» گردآوری شده است.

[2] ایشان در ابتدا برای حکم دو مرتبه ی ثبوت و اثبات و ابراز قائل می شوند. آن گاه در مقام تقسیم بندی مرحله اول چنین می فرمایند

۱.مالکات

یک عالم مالکات داریم (که عالم نفسالامریات است)،

۲.اراده

یک عالم اراده داریم (که تعلق حب به آن است)،

۳. انشاء

و یک عالم انشاء؛

صوری بودن عالم انشاء

بعد عالم انشاء را کامل صوری و تشریفاتی میدانند:

> **و نحن إذا حللنا عملية الحكم التكليفي كالوجوب- كما يمارسها أي مولى في حياتنا الاعتيادية- نجد أنها تنقسم إلى مرحلتين: إحداهما:**
>
> **مرحلة الثبوت للحكم، و الأخرى مرحلة الإثبات و الإبراز،**
>
> **فالمولى في مرحلة الثبوت يحدد ما يشتمل عليه الفعل من مصلحة- و هي ما يسمى بالملاك- حتى إذا أدرك وجود مصلحة بدرجة معينة فيه تولدت إرادة لذلك الفعل بدرجة تتناسب مع المصلحة المدركة، و بعد ذلك يصوغ المولى إرادته صياغة جعلية من نوع الاعتبار، فيعتبر الفعل على ذمة المكلف،**
>
> **فهناك إذن في مرحلة الثبوت (ملاك) و (إرادة) و (اعتبار)، و ليس الاعتبار عنصرا ضروريا في مرحلة الثبوت، بل يستخدم غالبا كعمل تنظيمي و صياغي اعتاده المشرعون و العقلاء، و قد سار الشارع على طريقتهم في ذلك.[1]**

[1] دروس في علم الأصول (طبع انتشارات اسلامی)، ج1، ص: ۱۶۲-۱۶۳